

БЕРНАЗ-ЛУКАВЕЦЬКА ОЛЕНА МИХАЙЛІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, доцент

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРАВИЛ GDPR З ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ У СОЦМЕРЕЖАХ

В Україні основним нормативно-правовим актом, який регулює відносини, що виникають у зв'язку із захистом персональних даних у соціальній мережі, є Закон України «Про захист персональних даних» від 1 червня 2010 року. Закон врегульовує правові відносини щодо захисту та обробки персональних даних, він також спрямований на захист фундаментальних прав і свобод людини і громадянина, включно з правом на невтручання в особисте життя, у зв'язку з обробкою персональних даних [1].

Поряд з цим варто зазначити, що 25 травня 2018 року набрав чинності Загальний регламент про захист даних Європейського Союзу від 27.04.2016 (далі – Правила GDPR) [2], який почав регулювати відносини щодо захисту персональних даних не тільки в ЄС, а частково і в Україні.

Хоча Україна на даний момент не входить до списку членів ЄС, однак через закріплений статтею 3 Правил GDPR принцип екстериторіальності, Правила GDPR застосовуються у випадках коли: контролер або оператор персональних даних знаходяться на території Європейського Союзу, незалежно від місця обробки персональних даних; контролер або оператор персональних даних перебувають за межами території ЄС, а власники персональних даних (суб'єкти даних) перебувають на території ЄС: (а) при оплатному чи безоплатному постачанні товарів чи наданні послуг таким особам у межах ЄС або (б) при моніторингу поведінки власників персональних даних у межах ЄС; контролер або оператор персональних даних знаходяться за межами ЄС, але в місці, де застосовується законодавство держави-члена в силу публічного міжнародного права [3].

Крім цього, відповідно до Угоди про Асоціацію від 27 червня 2014 року Україна має узгодити внутрішнє законодавство згідно з Правилами GDPR [4].

У зв'язку з цим українські фізичні та юридичні особи можуть за певних обставин підпадати під дію Правил GDPR. Наприклад, ІТ-компанія, що розробила певну соціальну мережу, у випадку наявності користувача, що знаходиться на території ЄС, зобов'язана обробляти його персональні дані відповідно до Правил GDPR. Також під дію цього документу підпадатиме фізична особа, що знаходиться в Україні, але користується соціальною мережею, яку обслуговує ІТ-компанія, що перебуває у ЄС.

Саме тому виникає нагальна потреба у дослідженні Правил GDPR.

Згідно зі статтею 4 Правил GDPR персональними даними є будь-яка інформація, що відноситься до фізичної особи, яку ідентифіковано чи

можна ідентифікувати («суб'єкт даних»); фізична особа, яку можна ідентифікувати, є такою особою, яку можна ідентифікувати, прямо чи опосередковано, зокрема, за такими ідентифікаторами як ім'я, ідентифікаційний номер, дані про місцеперебування, онлайн-ідентифікатор або за одним чи декількома факторами, що є визначальними для фізичної, фізіологічної, генетичної, розумової, економічної, культурної чи соціальної сутності такої фізичної особи.

Закон України “Про захист персональних даних” персональними даними визначає відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована [5]. Закон загалом відображає визначення поняття “персональні дані”, що надане у Директиві Європейського Парламенту і Ради ЄС No 95/46/ЄС про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних, яку Правила GDPR скасували. Тому цілком логічним є те, що зовсім скоро законодавство України у сфері захисту персональних даних буде змінено у відповідності з Правилами GDPR.

Згадані вище визначення “контролера” та “оператора” персональних даних майже ідентичні вітчизняним визначенням “володільця персональних даних” та “розпорядника персональних даних”. Контролером є фізична чи юридична особа, орган публічної влади, агентство чи інший орган, який самостійно чи спільно з іншими визначає цілі та засоби опрацювання персональних даних. Оператором є фізична чи юридична особа, орган публічної влади, агентство чи інший орган, який опрацьовує персональні дані від імені контролера [6].

З вищесказаного можемо зробити висновок, що станом на сьогодні захист персональних даних у соціальній мережі вийшов на новий якісний рівень. Після кількох гучних випадків пов'язаних з порушенням захисту персональних даних у соціальній мережі світова спільнота зрозуміла, що дієвий захист персональних даних є нагальною потребою сьогодення. Як наслідок, Європейський Союз у 2016 році прийняв Правила GDPR, які через свою екстериторіальність можуть врегульовувати відносини щодо захисту персональних даних навіть в нашій країні. Відповідно до Угоди про Асоціацію від 27.06.2010 року Україна має впорядковувати внутрішнє законодавство у відповідності із законодавством ЄС, через це зовсім скоро в Україні може з'явитись новий закон у сфері захисту персональних даних, що замінить морально застарілий Закон України “Про захист персональних даних” від 01.06.2010.

Список використаної літератури:

1. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.10 р. No 2297-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
2. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation). – Режим доступу : <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5419-2016-INIT/en/pdf>.

3. Офіційний переклад Регламенту Європейського Союзу 2016/679 від 27 квітня 2016 року Про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних) / Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/es-2016679.pdf>.
4. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами сторони від 27.06.2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
5. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.10 р. No 2297-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
6. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5419-2016-INIT/en/pdf>.

Ключові слова: Правила GDPR, соціальна мережа, персональні дані.

Ключевые слова: Правила GDPR, социальная сеть, персональные данные.

Key words: GDPR rules, social network, personal data.

ВОРОНІНА НАДІЯ ВІКТОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ СТРАХУВАННЯ ДЕЛІКТНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Інститут страхування деліктної відповідальності власників джерел підвищеної небезпеки в Україні перебуває в стадії формування, в той час як реальна соціально-економічна ситуація вимагає розвиненого повноцінного механізму, що дозволить за допомогою страхування відшкодувати потерпілим шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки.

Вивчаючи питання виникнення інституту страхування деліктної відповідальності взагалі, та відповідальності за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки, зокрема, стає ясно, що страхування відповідальності відноситься до одного з сучасних видів страхування, що не існували ні в давнину, ні в середні віки. Пояснюється це появою нового ризику, пов'язаного з встановленням законодавцем конструкції деліктної відповідальності незалежно від вини заподіювача шкоди і виникненням правової категорії «джерело підвищеної небезпеки».

За останні роки значно збільшилася кількість джерел підвищеної небезпеки, які використовуються в самих різних галузях людської